

Datum
2020-01-29

Ert datum
2019-11-27

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

ESV dnr
2019-01274-2

Er beteckning
Fi2019/03975/S1

Handläggare
Björn Andersson

Yttrande över promemorian ”Höjt tak för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad”

Ekonomistyrningsverket (ESV) avstyrker förslaget.

ESV delar bedömningen i promemorian att det är angeläget att underlätta rörligheten på bostads- och arbetsmarknaden. I promemorian är det emellertid inte tillräckligt väl belagt att rörligheten på bostads- och arbetsmarknaden ökar i sådan utsträckning att det motiverar avsteg från principen om beskattning i nära anslutning till inkomstens förvärvande. En utökad skattecredit riskerar öka skattefelet och erodera skattebasen. Vidare skulle det underlätta förståelsen av förslagets effekter om de olika kostnaderna och intäkterna, som tillsammans utgör nettoeffekten, särredovisas i promemorian. I det sammanhanget bör också effekten på det finansiella sparandet redovisas då det rör sig om relativt stora belopp under relativt lång tid.

Beskattningen bör ske i nära anslutning till inkomstens förvärvande

Enligt de skattepolitiska riktlinjer som har antagits av riksdagen (prop. 2014/15:100) bör beskattning i möjligaste mån ske i nära anslutning till inkomstens förvärvande, vilket också nämns i promemorian. Bostadsuppskoven uppgick 2017 till 307 miljarder kronor, ackumulerat, vilket motsvarar en skattecredit om 68 miljarder kronor (1,5 procent av BNP). Med föreslagna regler skulle bostadsuppskoven öka ytterligare. ESV anser att det inte heller är tillräckligt väl belagt i promemorian att rörligheten på bostads- och arbetsmarknaden förbättras så pass mycket av förslaget att en utökad skattecredit är motiverad. I ESV:s remissvar från 2016 avseende promemorian Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad framfördes att ESV hellre ser en höjning av den löpande beskattningen av bostäder och ett lägre skatteuttag vid omsättning av bostäder.

Efter att det tillfälliga slopandet av uppskovstaket infördes 2016 har antalet bostadsförsäljningar minskat något totalt sett. Det kan bero på tillfälliga och/eller konjunkturella effekter. Slopandet av uppskovstaket kan därför ändå haft en viss gynnande effekt på rörligheten.

Antal försålda bostäder samt totalt antal småhus och lägenheter upplåtna med bostadsrätt

År/antal	2014	2015	2016	2017	2018
Försålda småhus	65 554	70 781	66 266	66 701	65 249
Försålda bostadsrätter	104 652	110 157	105 656	109 730	102 147
Försålda bostäder	170 206	180 938	171 922	176 431	167 396
Årlig förändring	5,7%	6,3%	-5,0%	2,6%	-5,1%
Andel av beståndet	5,7%	6,0%	5,6%	5,7%	5,3%
Antal småhus och bostadsrätter	2 968 364	3 000 586	3 061 933	3 103 773	3 142 463

Källa: SCB samt egna beräkningar

Eftersom de svenska uppskovsreglerna gäller inom hela EES-området finns det en risk för att skattefelet ökar och att basen för kapitalvinstskatten eroderas om bostadsuppskoven växer. Detta på grund av att det är svårare för Skatteverket att få information om skatteuppskoven utanför Sveriges gränser. En utökning av bostadsuppskoven riskerar förstärka dessa problem.

Effekten på det finansiella sparandet bör redovisas

Av tabell 1 i promemorian, på sidan 12, framgår det att bruttoeffekten 2020 är -0,04 miljarder kronor. På nästa sida framgår att förslaget väntas minska skatteintäkterna med ca 0,5 miljarder kronor 2020. Då åtgärden är permanent bör det förtydligas varför bruttoeffekten inte också är 0,5 miljarder kronor 2020.

Den offentligfinansiella effekten är därtill, såvitt ESV kan bedöma, behäftad med stor osäkerhet. Beräkningen bygger på antagandet att uppskovsbeloppet ökar med 1,8 miljarder kronor 2020. Enligt statistik avseende 2016 ökade uppskovsbeloppet med minst 3,2 miljarder kronor till följd av slopandet av uppskovstaket, vilket också var en halvårseffekt. Det är därför möjligt att skatteintäkterna minskar mer än vad som har beräknats/antagits i promemorian. Vidare är partierna bakom januariavtalet överens om att schablonintäkten på uppskovsbeloppet ska avskaffas, vilket sannolikt kommer minska skatteintäkterna ytterligare.

ESV har i en alternativ beräkning försökt belysa hur den offentliga sektorns finansiella sparande påverkas på kort sikt. Då har vi, liksom i beräkningen i promemorian, antagit att uppskoven ökar med 1,8 miljarder kronor 2020. Eftersom reglerna bara gäller den andra halva av 2020 beräknas uppskoven öka med 3,6 miljarder kronor per år därefter. Det finansiella sparandet blir då ca 0,8 miljarder kronor lägre per helår till följd av regeländringen.

Om vi i stället antar att uppskovsbeloppet ökar betydligt mer, med till exempel 6,4 miljarder kronor per år, såsom 2016, kommer det finansiella sparandet att minska med ca 1,4 miljarder kronor per helår. Som jämförelse kan nämnas att 2017 uppgick nettovinsten från försäljning av småhus och bostadsrätter före uppskov till 175 miljarder kronor, varav 39 miljarder kronor drogs av genom uppskov. År 2018 uppgick nettovinsten före uppskov till 138 miljarder kronor. Det totala uppskovsbeloppet kommer sannolikt öka betydligt om räntan på uppskoven, dvs. schablonintäkten, avskaffas.

I detta ärende har generaldirektör Clas Olsson beslutat. Utredare Björn Andersson har varit föredragande. I beredningen har också avdelningschef Bo Stoltz samt utredare Peter Höglund och Michael Lemdal medverkat.

Datum: 2020-01-29

Underskrift
Clas Olsson
Namnförtydligande

Föredragande
Björn Andersson
Namnförtydligande